

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1997

Julkaistu Helsingissä 7 päivänä toukokuuta 1997

N:o 396—398

SISÄLLYS

N:o		Sivu
396	Telemarkkinalaki	1155
397	Laki telehallinnosta annetun lain muuttamisesta	1168
398	Suomen Pankin päätös Suomen Pankin vuoden 1993 kahdenkymmenen markan setelin Litt. A -mallin selitelmästä	1169

N:o 396

Telemarkkinalaki

Annettu Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 1997

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää maan telemarkkinoiden tehokkuutta siten, että saatavilla olevat mahdollisuudet televiestintään ovat:

- 1) käyttäjien televiestinnän kohtuullisten tarpeiden mukaisia;
- 2) keskenään kilpailevia;
- 3) teknisesti kehittyneitä;
- 4) laadultaan hyviä;
- 5) toimintavarmoja ja turvallisia; sekä
- 6) hinnaltaan edullisia.

2 §

Lain keinot

Lain tarkoituksen saavuttamiseksi edistetään televerkkojen ja telepalveluiden välistä kilpailua ja luodaan tarjontaperiaatteet, jotka turvaavat 1 §:n mukaisten televerkkojen ja telepalveluiden yleisen saatavuuden.

Valtioneuvoston velvollisuutena on harjoittamalla hallintotoiminnalla huolehtia, että televerkkoja ja telepalveluita on kohtuullisin ehdoin kaikkien käyttäjien saatavilla koko maassa.

3 §

Soveltamisala

Teletoiminnassa noudatetaan, mitä tässä

HE 163/1996
LiVM 1/1997
EV 23/1997

Neuvoston direktiivi 92/44/ETY; EYVL N:o L 165, 19.6.1992, s. 27
Komission päätös 94/439/EY; EYVL N:o L 181, 15.7.1994, s. 40
Parlamentin ja Neuvoston direktiivi 95/62/EY; EYVL N:o L 321, 30.12.1995, s. 6
Komission direktiivi 96/2/EY; EYVL N:o L 20, 26.1.1996, s. 59
Komission direktiivi 96/19/EY; EYVL N:o L 74, 22.3.1996, s. 13
Parlamentin ja Neuvoston direktiivi 97/13/EY (ei julkaistu EYVL)

laissa säädetään. Televerkon osana olevista radiolaitteista on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Tämä laki ei koske:

- 1) teletoimintaa omaa tarvetta varten;
- 2) radiolaitteiden käyttöä yleisradiolähetystoimintaan tai muuhun kuin yleiseen teletoimintaan;
- 3) televerkkojen ja telepalveluiden jälleenmyyntiä;
- 4) teletoimintaa, joka liittyy pääasiallisesti muuhun televiestintään kuin puheluiden välittämiseen, siinä laajuudessa kuin ministeriö erikseen päättää; eikä
- 5) lain soveltamisen kannalta vähäistä teletoimintaa sen mukaan kuin ministeriö erikseen päättää.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, siinä tarkoitettuun toimintaan sovelletaan 3 ja 9 luvun säännöksiä siinä laajuudessa kuin ministeriö erikseen määrää.

Yleisen televerkon osaksi tai yleisen televerkon liittymään liitettävästä televerkosta on lisäksi voimassa, mitä 12—14 §:ssä säädetään.

Telepäätelaitteiden ja eräiden muiden laitteiden ja järjestelmien maahantuonnissa, myynneissä, kaupanpidossa, hallussapidossa, käytössä ja myynninedistämisessä on lisäksi noudatettava, mitä 7 luvussa säädetään.

4 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *teletoiminnalla* televerkkojen rakentamista ja ylläpitoa sekä televiestinnän ohjausta niissä;
- 2) *yleisellä teletoiminnalla* teletoimintaan kuuluvien suoritteiden tarjoamista yleisesti käytettäväksi;
- 3) *televerkolla* siirtojärjestelmiä, jotka tekevät mahdolliseksi viestien siirron määrättyjen liittytapisteiden välillä johtimella, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla;
- 4) *yleisellä televerkolla* televerkkoa, jota osaksi tai kokonaan käytetään yleisten telepalveluiden tarjoamiseen;
- 5) *televerkkopalvelulla* palvelua, jossa televerkkoa tarjotaan käytettäväksi telepalveluiden tarjontaan;
- 6) *telepalvelulla* palvelua, jonka tarjoaminen koostuu kokonaan tai osittain viestien siirrosta tai reitityksestä televerkossa;

7) *yleisellä telepalvelulla* telepalvelua, jonka käyttäjien piiriä ei ole etukäteen rajoitettu;

8) *televiestinnällä* käyttäjien toimintaa viestien lähettämiseksi ja vastaanottamiseksi telepäätelaitteiden välillä televerkossa;

9) *liittymällä* televerkon rajapintaa, jossa käyttäjä pääsee yleiseen televerkkoon ja jossa määritellään tekniset rajapintaeritelmat (*liityntäpiste*), ja soveltuvin osin teleyrityksen ja käyttäjän välistä oikeussuhdetta;

10) *käyttäjällä* luonnollista tai oikeushenkilöä, joka on tehnyt teleyrityksen kanssa sopimuksen liittymästä tai telepalveluiden käytöstä, ja soveltuvin osin luonnollista ja oikeushenkilöä, joka käyttää telepalveluita, mukaan lukien teleyritys, joka käyttää hankkimiaan telepalveluita harjoittaessaan teletoimintaa;

11) *teleyrityksellä* oikeushenkilöä, joka tarjoaa yleisesti käytettäväksi itse tuottamiinsa teletoimintaan kuuluvia suoritteita;

12) *televerkkoyrityksellä* teleyritystä, joka tarjoaa televerkkopalveluita;

13) *telepalveluyrityksellä* teleyritystä, joka hallinnassaan olevia telelaitteita käyttäen tarjoaa telepalveluita ja jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus tarjota liittymiä palveluihinsa sekä sulkea liittymä tai muutoin estää käyttäjän pääsy näihin palveluihin;

14) *olennaisilla vaatimuksilla* yleisen edun mukaisia muita kuin taloudellisia syitä, joiden vuoksi yleisiin televerkkoihin ja yleisiin telepalveluihin pääsyä voidaan rajoittaa, kuten verkkotoimintojen turvallisuutta, verkon toimintakyvyn ylläpitoa, palvelujen yhteentoimivuuden takaamista ja tietosuojaa;

15) *huomattavalla markkinavoimalla* teleyrityksen asemaa telemarkkinoilla, jos teleyritys, ottaen huomioon muun ohella sen liiketoiminnan laajuus ja markkinaosuus asiainkuuluvalla maantieteellisellä alueella, sen mahdollisuus hallita käyttäjien pääsyä televerkkoihin, sen käytössä olevat taloudelliset voimavarat ja sen kokemus kyseisten palveluiden tarjonnassa, voi huomattavasti vaikuttaa markkinoiden toimintaehtoihin;

16) *yhteenliittämisellä* teleyritysten toimintojen fyysistä ja loogista yhdistämistä sen varmistamiseksi, että käyttäjät voivat harjoittaa televiestintää ja päästä toisen teleyrityksen palveluihin;

17) *jälleenmyynnillä* teleyritykseltä hankittujen televerkkopalveluiden ja telepalve-

luiden myyntiä edelleen sellaisenaan tai osana muuta palvelua;

18) *telepäätelaitteella* laitetta, joka tietojen lähettämiseksi, käsittelemiseksi tai vastaanottamiseksi on tarkoitettu johtimella, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla liitettäväksi joko suoraan yleisen televerkon liittymään tai toimimaan yleisen televerkon yhteydessä kytkettynä suoraan tai epäsuorasti yleisen televerkon liittymään;

19) *kiinteällä yhteydellä* televerkkopalvelua, jossa ilman valintaista kytkentää tarjotaan selkeää siirtokapasiteettia televerkon liittymäpisteiden välillä;

20) *tilaajayhteydellä* televerkon osaa, joka on liittymän ja sitä lähimmän sellaisen telelaitteen välillä, jolla voidaan ohjata viestejä;

21) *telemaksulla* teletoimintaan kuuluvasta suoritteesta määritettyä maksua;

22) *suojauksen purkujärjestelmällä* laitetta, laitteen osaa tai muuta järjestelmää, jonka tarkoituksena on poistaa televerkossa välitettävän viestin erityisellä teknisellä järjestelmällä toteutettu suojaus; sekä

23) *ministeriöllä* valtioneuvoston ohjesäännössä (1522/1995) tarkoitettua asianomaista ministeriötä.

2 luku

Teletoiminnan harjoittaminen

5 §

Teleyritykset

Teleyrityksen on ennen yleisen teletoiminnan aloittamista tehtävä 6 §:n mukainen ilmoitus, jollei 2—4 momentista muuta johdu.

Televerkkopalveluiden tarjonta yleisessä matkaviestinverkossa on luvanvaraista 7 §:n mukaisesti.

Teletoiminta yksinomaan ohjelmien lähettämiseksi tai jakelemiseksi yleisölle ei edellytä tämän lain mukaista ilmoitusta eikä toimilupaa.

Ministeriön tulee vapauttaa teletoiminta 1 momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuuden piiristä, jos ilmoitusmenettelyn ylläpito ei tällaisen teletoiminnan osalta enää ole tarpeellista 1 §:n mukaisten lain tavoitteiden kannalta.

Ministeriö määrää Euroopan yhteisöjen

säädösten mukaisesti ne teleyritykset, joilla on huomattava markkinavoima.

6 §

Teletoimintailmoitus

Teletoimintailmoitus tehdään ministeriölle. Ilmoituksessa on esitettävä ministeriön määrittämät tiedot.

7 §

Toimilupa

Toimiluvan myöntää ministeriö. Lupahakemuksessa on esitettävä ministeriön määrittämät tiedot.

Ennen kuin toimilupa myönnetään, ministeriön on julkisesti ilmoitettava mahdollisuudesta hakea toimilupia.

Toimilupa on myönnettävä, jos on ilmeistä, että:

1) hakijalla on riittävät taloudelliset voimavarat huolehtia televerkkoyrityksen velvollisuuksista;

2) hakija noudattaa teletoimintaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä; sekä

3) haetun toiminnan harjoittamista varten on käytettävissä radiotaajuuksia.

Jos toimilupa voidaan radiotaajuuksien niukkuuden vuoksi myöntää vain osalle hakijoista, se on myönnettävä niille hakijoille, joiden harjoittama toiminta parhaiten edistää 1 §:ssä tarkoitettuja lain tavoitteita.

Toimilupa myönnetään enintään 20 vuoden määräajaksi.

Toimiluvassa määrätään teleyrityksen toimialue. Toimilupaan voidaan liittää olennaisten vaatimusten mukaisia ehtoja.

8 §

Teleyrityksen velvollisuudet

Telepalveluyrityksen tulee tarjota telepalveluita ja televerkkoyrityksen televerkkopalveluita käyttäjille sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, teleyrityksen tulee:

1) huolehtia osaltaan siitä, että käyttäjien saatavilla on 1 §:n mukaisia mahdollisuuksia televiestintään;

2) huolehtia televerkkojensa ja telepalveluidensa yhteenliittämisestä toisiin tele-

verkkoihin ja telepalveluihin sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään;

3) varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa osallistumalla teletoiminnan valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa sekä muin toimenpitein;

4) vuokrata muille teleyrityksille näiden pyynnöstä yleisen teletoiminnan harjoittamista varten rakentamiensa kaapelikanavien vapaana oleva osa ja yleiseen televerkkoon kuuluvien radiomastojen vapaana olevat antennipaikat, jos rinnakkaisten kaapelikanavien tai radiomastojen rakentaminen ei ole tarkoituksenmukaista ympäristönsuojelusta, kaavoituksesta tai aluesuunnittelusta johtuvista syistä ja jos kaapelikanavat ja antennipaikat eivät ole tarpeen teleyrityksen omien käyttäjien nykyistä ja kohtuullista tulevaa tarvetta varten;

5) tarjota Euroopan yhteisöjen säädöksissä edellytetyt televerkoja ja telepalveluita sen mukaan kuin siitä erikseen määrätään;

6) huolehtia telepalveluiden laskutuksesta asianmukaisella tavalla siten kuin ministeriö 15 §:n 2 momentin nojalla määrää; sekä

7) eriyttää toimintansa siten kuin 6 luvussa säädetään.

Jos 2 momentin 3 kohdasta aiheutuvat tehtävät edellyttävät toimenpiteitä, jotka selvästi poikkeavat tavanomaisena pidettävästä teletoiminnasta ja joista aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia, tällaiset kustannukset voidaan korvata valtion varoista, jollei toimenpiteen tilaaja suorita teleyritykselle siitä aiheutuvia kustannuksia.

Ministeriön tulee:

1) antaa ohjeet 2 momentin 3 kohdan ja tarkemmat määräykset 2 momentin 4 kohdan soveltamisesta; sekä

2) vahvistaa 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetut määräykset noudattaen Euroopan yhteisöjen säädöksiä.

Ministeriö voi määrätä, että 4 momentin 2 kohdan nojalla teleyrityksille määrättävät velvoitteet koskevat vain teleyrityksiä, joilla on huomattava markkinavoima, ja että sen estämättä kaikkialla maassa vähintään yhdellä teleyrityksellä on tällaiset velvoitteet. Milloin yhdenkään teleyrityksen markkinavoima ei ole huomattava, tällaiset velvoitteet on määrättävä koskemaan yhtä tai useampaa te-

leyritystä, jonka markkinavoima on muita suurempi.

9 §

Televerkon luovutus eräissä tapauksissa

Televerkon omistaja tai haltija, joka sallii televerkkonsa käytön telepalveluiden tarjoamiseen, on velvollinen luovuttamaan telepalveluiden tarjontaa varten käytettävissä olevan televerkon vapaana olevan osan jokaisen telepalveluyrityksen käytettäväksi.

Edellä 1 momentissa säädetty velvollisuus ei koske televerkon omistajan kiinteistöön kuuluvaa ja omistamaa verkkoa.

Televerkon luovutuksessa on noudatettava kaikkiin telepalveluyrityksiin nähden tasapuolisia ehtoja ottaen huomioon, mitä 5 luvussa säädetään telemaksuista.

Ministeriö antaa tarvittaessa määräyksiä siitä, mitä seikkoja on otettava huomioon 3 momentin mukaista tasapuolisuutta arvioitaessa.

3 luku

Televerkkojen ja telepalveluiden yhteenliittäminen

10 §

Yhteenliittämisvelvollisuus

Televerkkoyritysten olennaisten vaatimusten mukaiset yleiset televerkot on liitettävä yhteen, jollei 11 §:n nojalla annetuista määräyksistä muuta johdu. Yhteenliittäminen toteutetaan yhteenliittämistä pyytävän teleyrityksen osoittamassa televerkon kohdassa, jollei ministeriö toisin määrää.

Televerkot on liitettävä yhteen teknisten mahdollisuuksien mukaisesti tässä laissa säädetyllä tavalla ensi tilassa sen jälkeen, kun yhteenliittämistä koskeva vaatimus on esitetty.

Teleyritys on velvollinen neuvottelemaan toisen teleyrityksen televerkkojen ja telepalveluiden liittämistä televerkkoihinsa ja telepalveluihinsa. Teleyrityksen, jolla on huomattava markkinavoima, on hyväksyttävä kaikki kohtuulliset yhteenliittämistä koskevat vaatimukset, jollei 11 §:n nojalla annetuista määräyksistä muuta johdu.

Telepalveluyritys ei ole velvollinen tarjo-

amaan telepalveluitaan kaikkien televerkko-yritysten televerkoissa. Ministeriö määrää, missä laajuudessa tätä pykälää muutoin sovelletaan telepalveluiden yhteenliittämiseen.

Yhteenliittämisestä aiheutuvista maksuista säädetään 18 §:ssä. Jos teleyritykset eivät voi sopia yhteenliittämisen muista teletoin-
mintaa koskevista ehdoista, ministeriö ratkaisee asian noudattaen, mitä 36 §:ssä säädetään erimielisyyksien ratkaisemisesta.

11 §

Yhteenliittämistä koskevat määräykset

Ministeriö antaa tarkemmat määräykset yhteenliittämisestä noudattaen Euroopan yhteisöjen säädöksiä. Määräysten tulee edistää 1 §:ssä tarkoitettuja lain tavoitteita.

Sen estämättä, mitä salassapidosta muualla säädetään, ministeriö voi määrätä, että yhteenliittämistä koskevat sopimukset ovat julkisia ja että velvoitteet koskevat osaksi tai kokonaan vain teleyrityksiä, joilla on huomattava markkinavoima.

12 §

Teleurakointi

Yleisen televerkon osaksi tai yleisen verkon liittymään liitettävän televerkon tulee täyttää 37 §:n nojalla asetetut tekniset vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun televerkon rakentamisesta ja ylläpidosta vastaavalla henkilöllä tai yrityksellä (*teleurakoitsija*) tulee olla valtuutus, jonka saamisen ehdoista ja menettelystä määrää Telehallintokeskus. Televerkon saa liittää yleiseen televerkostoon vain valtuutettu teleurakoitsija tai televerkko-yritys. Vähäisten rakentamis- ja ylläpitotöiden tekeminen ei kuitenkaan edellytä valtuutusta sen mukaan kuin Telehallintokeskus määrää.

13 §

Televerkon omistajan velvollisuudet

Televerkon omistajan tulee:

- 1) pitää 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua verkkonsa pykälässä tarkoitettujen teknisten vaatimusten mukaisena; sekä
- 2) säilyttää ja ylläpitää verkkokaaviota

ja muita asiakirjoja sen mukaan kuin 37 §:n nojalla määrätään.

14 §

Televerkon irrottaminen yleisestä televerkosta

Teleyrityksellä on oikeus irrottaa televerkko yleisestä televerkosta ja sulkea sen avulla toteutetut verkon liityntäpisteet, jos:

- 1) televerkko aiheuttaa vaaraa tai häiriötä yleiselle teletoinnalle; tai
- 2) televerkkoa ei Telehallintokeskuksen kehotuksesta huolimatta saateta 37 §:n nojalla annettujen määräysten mukaiseksi.

Teleyrityksen oikeudesta sulkea liittymä tai keskeyttää telepalveluiden toimittaminen on lisäksi voimassa, mitä 16 §:n 2 momentissa säädetään.

4 luku

Käyttäjän oikeudet ja velvollisuudet

15 §

Käyttäjän oikeudet

Jokaisella on oikeus:

1) saada teleyrityksiltä liittymiä yleisiin televerkkoihin haluamissaan verkon kohdissa, jollei ministeriö yksittäistapauksessa toisin määrää sen johdosta, että liittyminen olisi halutussa televerkon pisteessä teknisesti epätarkoituksenmukaista, johtaisi tietosuojan vaarantumiseen tai olisi muutoin kohtuutonta teleyrityksen kannalta, ja että käyttäjän televiestinnän tarve voidaan tyydyttää muutoinkin teknisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla;

2) vuokrata televerkko-yrityksiltä yleisen televerkon välityskyvyn sallimissa rajoissa tilaajayhteyksiä ja kiinteitä yhteyksiä osoittamiensa televerkon kohtien välille, jollei ministeriö 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa toisin määrää, ja käyttää niitä televiestintään tai tarjotessaan telepalveluita edelleen käytettäväksi;

3) käyttää yleisten televerkkojen välityksellä niissä tarjottuja yleisiä telepalveluita;

4) liittää liityntäpisteisiin 7 luvun mukaisesti hyväksytyjä, toimintakunnossa olevia telepäätelaitteita;

5) saada 50 §:n 2 momentin mukaisesti eritelty lasku telemaksuista; sekä

6) tarjota teleyritykseltä hankkimiaan palveluita edelleen muille käyttäjille.

Ministeriö vahvistaa telepalveluiden toimitusehtojen yleiset perusteet, joissa annetaan tarkemmat määräykset siitä, mitä käyttäjän oikeuksien turvaamiseksi on otettava huomioon.

16 §

Käyttäjän velvollisuudet

Käyttäjän tulee:

1) maksaa teleyrityksen itsensä tai muun teleyrityksen lukuun perimät maksut liittymästä, televerkon käytöstä ja telepalveluista;

2) huolehtia, että hänen hallussaan olevaan liittymään ei liitetä muita kuin 7 luvun mukaisesti hyväksytyjä, toimintakunnossa olevia päätelaitteita; sekä

3) noudattaa televerkon tai telepalvelun toimittamisesta teleyrityksen kanssa tekemäänsä, 15 §:n 2 momentin nojalla annettujen toimitusehtojen yleisten perusteiden mukaista sopimusta.

Teleyrityksellä on oikeus sulkea liittymä tai keskeyttää telepalveluiden toimittaminen, jos käyttäjä ei noudata, mitä 1 momentissa säädetään, eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa määräajassa oikaise menettelyään.

5 luku

Telemaksut

17 §

Käyttäjiltä perittävät maksut

Teleyritykset määrittävät telemaksunsa.

Ministeriö antaa tarvittaessa määräyksiä telemaksujen yleisistä perusteista, kustannusten laskemisesta, maksujen julkisuudesta ja erittelystä, jos:

1) teleyrityksen, jolla on huomattava markkinavoima, hinnoittelun tai telemaksujen yleisen kehityksen vuoksi 1 §:n mukaisen lain tavoitteiden saavuttaminen on vaarantunut; tai

2) Euroopan yhteisöjen säädöksissä edellytetään joidenkin telemaksujen sääntelemistä.

18 §

Teleyritysten keskinäiset maksut

Teleyritykset sopivat keskenään telemaksuista, jotka peritään:

1) televerkkojen ja telepalveluiden yhteenliittämisestä 3 luvun mukaisesti;

2) kaapelikanavien ja antennipaikkojen vuokraamisesta 8 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaisesti; tai

3) muista teleyritysten välisistä suoritteista.

Teleyritys voi vaatia toiselta teleyritykseltä ennakkomaksua tai vakuutta 1 momentissa tarkoitetun maksun suorittamisen vakuudeksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen teleyritysten keskinäisten maksujen tulee olla tasapuoliset ja kohtuulliset suoritteiden tuottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin nähden, milloin:

1) maksun perii 15 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella toiselle telepalveluyritykselle vuokratusta tilaajayhteydestä markkinavoimaltaan huomattava televerkkoyritys, joka toimii televerkkossaan myös telepalveluyrityksenä;

2) teleyrityksen huomattavan markkina-voiman vuoksi vapaa hinnoittelu muutoin johtaisi siihen, että 1 §:n mukaisia tavoitteita ei saavuteta;

3) teleyritys perii maksun 8 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetusta suoritteesta; tai

4) Euroopan yhteisöjen lainsäädännössä edellytetään joidenkin telemaksujen tällaista sääntelemistä.

Ministeriö määrää tarvittaessa tässä pykälässä tarkoitettujen telemaksujen yleisistä perusteista, kustannusten laskemisesta, maksujen julkisuudesta ja erittelystä. Määräysten mukaisen maksun tulee kattaa suoritteiden tuottamisesta aiheutuvien kustannusten ohella kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle. Määräysten tulee edistää 1 §:ssä tarkoitettuja tavoitteita. Ministeriö voi määrätä velvoitteet koskemaan osaksi tai kokonaan vain teleyrityksiä, joilla on huomattava markkinavoima.

19 §

Televerkon luovutuksesta perittävä maksu

Televerkon omistajan tai haltijan 9 §:ssä tarkoitettusta televerkon luovutuksesta perit-

tävän maksun tulee olla kohtuullinen ja tasapuolinen kaikkiin teleyrityksiin nähden.

Ministeriö määrää tarvittaessa, mitä seikkoja on otettava huomioon 1 momentissa tarkoitettua kohtuullisuutta ja tasapuolisuutta arvioitaessa. Määräysten mukaisen maksun tulee kattaa suoritteiden tuottamisesta aiheutuvien kustannusten ohella kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

6 luku

Toimintojen eriyttäminen

20 §

Eriytettävä toiminta

Teleyrityksen on eriytettävä televerkkopalveluiden ja telepalveluiden tarjonnasta muodostuva liiketoiminta toisistaan sekä muista liiketoiminnoista.

Ministeriö voi määrätä, että:

1) televerkkojen ja telepalveluiden eri osatoiminnot on eriytettävä toisistaan silloin, kun teleyrityksellä on huomattava markkina-voima useammassa kuin yhdessä tarjoamistään televerkoista tai telepalveluista; sekä

2) 1 momentin säännöstä ei sovelleta teleyritykseen, jonka teletoiminta on merkitykseltään vähäistä.

21 §

Tilinpäätökset

Eriyttämällä tarkoitetaan tässä laissa sitä, että eriytettävälle toiminnolle on laadittava tilikausittain tuloslaskelma ja televerkkotoiminnalle myös tase. Tuloslaskelma ja tase, joiden tulee olla yritysten kirjanpidosta johdettavissa, on laadittava soveltuvien osin kirjanpitolain (655/1973) säännösten mukaisesti.

Jos markkinavoimaltaan huomattava televerkkoyritys toimii televerkossaan myös telepalveluyrityksenä, sen omaan käyttöönsä ottamien tilaajayhteyksien vuokra tulee merkitä telepalvelutoiminnan tuloslaskelmaan samojen perusteiden mukaan kuin se perii maksuja muilta telepalveluyrityksiltä 18 §:n 3 momentin 1 kohdan perusteella.

22 §

Tarkemmat määräykset

Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ja ohjeita eriyttämisen toteuttamisesta, tuloslaskelmien ja taseiden laatimisesta sekä tietojen julkaisemisesta. Teleyritysten on ministeriön pyynnöstä toimitettava tälle tilinpäätöksensä sekä eriytettyjen toimintojen tuloslaskelmat ja taseet lisätietoineen.

7 luku

Telepäätelaitteet

23 §

Maahantuonti, myynti ja kaupanpito

Yleiseen televerkkoon liitettäväksi tarkoitettua telepäätelaitetta ei saa tuoda maahan myynti- tai edelleenluovutustarkoituksessa eikä pitää kaupan, myydä tai muutenkaan luovuttaa toiselle ennen kuin sen on varmistettu täyttävän 37 §:n nojalla asetetut vaatimukset.

Telehallintokeskus antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

24 §

Telepäätelaitteen myyntiehdot

Telepäätelaitteen myyntihinta ei saa riippua siitä, hankkiiko ostaja telepäätelaitteen myyjältä myös teletoimintaan kuuluvia tuotteita.

25 §

Suojauksen purkujärjestelmät

Suojauksen purkujärjestelmän oikeudeton hallussapito, käyttö, valmistus, maahantuonti, kaupanpito ja myynninedistäminen on kielletty.

Telehallintokeskus voi antaa luvan 1 momentissa tarkoitetun järjestelmän käyttöön.

26 §

Televisiosignaalin standardit

Telehallintokeskus antaa 37 §:n nojalla

Euroopan yhteisöjen säädösten mukaisesti tekniset määräykset:

1) televisiosignaaleja ja niiden lähetystä koskevista standardeista;

2) televisiovastaanottimien ja muiden televisiosignaalin vastaanottoon tarkoitettujen kuluttajalaitteiden teknisistä ominaisuuksista; sekä

3) tilaustelevisiojärjestelmien teknisistä ominaisuuksista.

27 §

Tilaustelevisiopalvelun tarjonta

Sen, joka tarjoaa tilaustelevisiopalveluita yleisölle, tulee tarjota oikeudenmukaisin, tasapuolisin ja kohtuullisin ehdoin kaikille yleisradiotoiminnan harjoittajille sellaisia teknisiä palveluita, että käyttäjät, joilla on käytössään palvelun tarjoajan hallitsema suojauksen purkulaite, voivat ottaa vastaan yleisradiotoiminnan harjoittajien digitaalisia yleisradiolähetyksiä.

Tilaustelevisiopalvelua tarjoavan yrityksen tulee pitää tästä toiminnastaan erillistä kirjanpitoa.

Yleisradiotoiminnan harjoittajan tulee julkaista suojatuista lähetyksistä hinnasto, josta käy ilmi, sisältävätkö suojauksen purkulaitteet lähetysten vastaanotosta tehtävään sopimukseen.

Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset siitä, mitä erillistä kirjanpitoa pidettäessä on otettava huomioon.

8 luku

Telekaapelien sijoittaminen

28 §

Oikeus telekaapelin sijoittamiseen

Oikeudesta sijoittaa telekaapeli toisen maalle yhdyskunnan tai kiinteistön tarpeita varten säädetään erikseen. Tämän lisäksi oikeus telekaapelin sijoittamiseen voidaan perustaa televerkkoyrityksen telekaapelien rakentamista varten laatimaan reittisuunnitelmaan siten kuin tässä luvussa säädetään.

29 §

Reittisuunnitelman laatiminen

Edellä 28 §:ssä tarkoitettussa reittisuunni-

telmassa on otettava huomioon voimassa oleva kaavoitus ja mahdollisuuksien mukaan myös muut alueiden käyttöä koskevat suunnitelmat. Suunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon maisemalliset ja ympäristönäkökohdat. Telekaapelit on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava käyttäen yleisistä teistä annetussa laissa (243/1954) tarkoitettuja tiealueita ja kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) tarkoitettuja yleisiä alueita. Suunnitelma on laadittava siten, ettei telekaapelien rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheudu haittaa tai vahinkoa, joka on kohtuullisin kustannuksin vältettävissä.

30 §

Tiedottaminen ja kuuleminen

Televerkkoyrityksen on saatettava reittisuunnitelma tiedoksi asianomaisessa kunnassa noudattaen, mitä julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään.

Televerkkoyrityksen on lisäksi julkaistava reittisuunnitelmaa koskeva ilmoitus paikalliskunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja lähetettävä suunnitelma tiedoksi asianomaisille kiinteistönomistajille sekä muille, joiden etua tai oikeutta suunnitelma koskee ja joiden osoitteet ovat tiedossa. Ilmoituksessa on mainittava ne kiinteistöt, joita suunnitelma koskee.

Reittisuunnitelmasta on myös hankittava lausunto asianomaisilta viranomaisilta.

31 §

Muistutus

Kiinteistön omistajalla ja muulla, jonka etua tai oikeutta suunnitelma koskee, on oikeus tehdä kunnan rakennuslautakunnalle muistutus 30 päivän kuluessa suunnitelman 30 §:n 1 momentin mukaisesta julkipanosta. Julkipanossa ja 30 §:n 2 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on mainittava tämä oikeus muistutuksen tekoon ja päivä, jona muistutus on viimeistään tehtävä.

Jos muistutus on tehty eikä siitä mahdollisesti aiheutuvista toimenpiteistä voida sopia televerkkoyrityksen ja muistutuksen tekijän kesken, sijoittamista koskevan erimielisyyden ratkaisee rakennuslautakunta.

Rakennuslautakunta voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Jos päätökses-

tä on valitettu, valitusviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

32 §

Rakentamisoikeus

Televerkkoyrityksellä on oikeus 31 §:n mukaan täytäntöönpanokelpoisen reittisuunnitelman nojalla ryhtyä telekaapelireitillä tarvittavien telekaapelien sekä niihin liittyvien laitteiden, vähäisten rakennelmien ja pylväiden sijoittamisen vaatimiin rakentamistöihin.

Suunnitelman mukaiselta reitiltä voidaan tällöin kaataa puut ja muut kasvit, joiden poistaminen on rakentamisen ja kunnossapidon vuoksi välttämätöntä, sekä kiinnittää rakennuksiin ja rakennelmiin tarpeellisia laitteita. Televerkkoyrityksen on kunnostettava alue työn suorittamisen jälkeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa töissä ja siinä mainittujen laitteiden kunnossapitotöissä sekä reitin suunnitteluun liittyvissä maastotutkimuksissa on televerkkoyrityksen palveluksessa olevalla oikeus liikkua yksityisellä alueella ja asettaa maastoon tarpeellisia merkkejä.

33 §

Korvaukset

Televerkkoyrityksellä on oikeus käyttää korvauksetta 29 §:ssä tarkoitettuja teialueita ja yleisiä alueita telekaapelien reitiksi. Televerkkoyrityksen on kunnostettava alue työn suorittamisen jälkeen.

Muiden kuin 1 momentissa mainittujen alueiden osalta kiinteistön omistajalla ja haltijalla on oikeus saada täysi korvaus haitasta ja vahingosta, joka on aiheutunut 32 §:ssä tarkoitettua toimenpiteestä. Korvausvaatimus on tehtävä televerkkoyritykselle vuoden kuluessa haitan tai vahingon syntymisestä.

Jos korvauksesta ei sovita, kysymys oikeudesta korvaukseen ratkaistaan ja korvaus määrätään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia (603/1977) noudattaen toimituksessa, jota haetaan asianomaiselta maanmittaustoimistolta.

34 §

Laajemmat oikeudet

Milloin telekaapelien rakentamiseksi ja kunnossapidämiseksi tarvitaan laajempia oikeuksia toisen omaisuuteen kuin 32 §:ssä säädetään, on noudatettava kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia.

9 luku

Ohjaus ja valvonta

35 §

Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta

Teletoininnan yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluu ministeriölle.

Telehallintokeskuksen tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

36 §

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Joka katsoo, että teleyritys toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, voi saattaa asian ministeriön tai Telehallintokeskuksen tutkittavaksi.

Ministeriön ja Telehallintokeskuksen tulee 1 §:ssä mainittujen lain tavoitteiden mukaisesti edistää teleyritysten palvelutoimintaa ja keskinäistä yhteistyötä sekä pyrkiä ratkaisemaan erimielisyydet ensi sijassa osapuolten kesken neuvotellen. Tarvittaessa virheen tai laiminlyönnin tehnyt on velvoitettava korjaamaan menettelynsä.

Jos ministeriön tai Telehallintokeskuksen käsiteltävänä oleva asia koskee menettelyä, joka saattaa rikkoa kilpailunrajoituksista annetun lain kilpailunrajoituksia koskevia säännöksiä, ministeriö ja Telehallintokeskus voivat siirtää asian kilpailunrajoituksia koskevilta osin käsiteltäväksi kilpailunrajoituksista annetun lain mukaisesti.

Telemarkkinoiden kilpailunrajoituksia ja niiden vahingollisia vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon myös tämän lain ja sen nojalla annetut säännökset ja määräykset.

Mitä tässä pykälässä säädetään teleyrityk-

sestä, koskee soveltuvin osin myös tilaustelevisiopalvelun ja yleisradiotoiminnan harjoittajaa 26 ja 27 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa.

37 §

Tekniset määräykset

Televerkkoja, telepäätelaitteita ja muita telelaitteita koskevat tekniset määräykset vahvistaa Telehallintokeskus.

38 §

Häiriöiden poistaminen

Jos televerkko tai telepäätelaitte aiheuttaa sähköisesti tai sähkömagneettisesti häiriötä televerkolle, telepäätelaitteelle, radiolaitteelle tai sähkölaitteelle, vaikka häiritsevä ja häiritty verkko tai laite ovat häiriönpäästö- ja häiriönsieto-ominaisuuksiltaan säännösten ja määräysten mukaiset, Telehallintokeskus ehdottaa osapuolille toimenpiteitä, joilla häiriö voidaan poistaa tai rajoittaa sen vaikutuksia.

Jollei häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä sovita, Telehallintokeskus ratkaisee asian.

39 §

Markkinavalvonta

Telehallintokeskuksen määräämät tarkastajat valvovat telepäätelaitteiden ja suojauksen purkujärjestelmien maahantuontia, kaupantaitoa ja myynninedistämistä.

Tarkastajalla, joka esittää selvityksen 1 momentissa tarkoitettusta Telehallintokeskuksen antamasta määräyksestä, on oikeus valvonnan suorittamiseksi päästä paikkaan, jossa on telepäätelaitte tai suojauksen purkujärjestelmä tai jossa sellaisen todennäköisin syin epäillään olevan. Tarkastusta ja valvontaa ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa, ellei ole erityistä syytä epäillä, että 45 §:n 1 momentin 1, 2 tai 5 kohdan säännöksiä on rikottu.

Jos todennäköisin syin epäillään, että telepäätelaitteen maahantuontia tai kaupantaitoa koskevia säännöksiä tai 25 §:ää on rikottu, tarkastajalla on oikeus ottaa laite tutkittavaksi ja kieltää laitteen tai järjestelmän kaupantaito tai edelleen luovuttaminen viivytyksettä

suoritettavan tutkimuksen ajaksi. Sille, jolta laite tai järjestelmä on otettu tutkittavaksi, on annettava todistus, josta ilmenee tutkittavaksi otetun omaisuuden määrä ja tutkittavaksi ottamisen syy.

Tarkastajan pyynnöstä tulee telepäätelaitteita kaupan pitävän antaa tarkastajalle tietoja laitteiden ja järjestelmien teknisestä rakenteesta, niiden luovutuksista sekä lisäksi sen, joka pitää kaupan telepäätelaitteita, tietoja niiden vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta.

40 §

Tiedonsaantioikeus

Sen estämättä, mitä salassapidosta muualla säädetään, ministeriöllä ja Telehallintokeskuksella on oikeus saada teleyrityksiltä, niiden yhteenliittymiltä, televerkkojen omistajilta ja haltijoilta sekä teleurakoitsijoilta tässä luvussa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot tietojen antajien taloudesta ja niiden harjoittamasta tämän lain alaisesta toiminnasta.

Ministeriö voi velvoittaa teleyrityksen ilmoittamaan sellaiset liikkeen hankkimista, osake-enemmistön ostamista tai muuta toisen elinkeinonharjoittajan toimintaa koskevan määräämisvallan hankkimista koskevat sopimukset, jotka ovat tarpeen harkittaessa, onko teleyrityksellä huomattava markkinavoima.

41 §

Toimivallan siirtäminen

Ministeriö voi siirtää tämän lain mukaisia lain tekniseen täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviään määräämissään rajoissa Telehallintokeskuksen tehtäväksi.

10 luku

Pakkokeinot, seuraamukset ja muutoksenhaku

42 §

Pakkokeinot

Jos joku rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, ministeriö tai Telehallintokeskus voi velvoittaa hänet korjaamaan virheensä tai laiminlyön-

tinsä. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan tai että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella.

Teettämällä suoritettujen toimenpiteiden kustannukset suoritetaan valtion varoista ja peritään laiminlyöjältä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

43 §

Teletoinnin harjoittamisen kieltäminen

Ministeriö voi kieltää teleyritykseltä teletoinnin harjoittamisen ja peruuttaa teleyrityksen toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

1) teleyritys ei noudata teletoinnista annettuja säännöksiä tai määräyksiä eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa määrässä oikaise menettelyään; tai

2) harjoitetun toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen teleyritys ei täyttäisi 7 §:n 3 momentin mukaisia toimiluvan myöntämisen ehtoja.

44 §

Luvaton teletoinnin harjoittaminen

Joka harjoittaa teletointia

1) ilman tämän lain mukaan tarvittavaa toimilupaa tai tekemättä tämän lain mukaista teletointailmoitusta taikka vastoin 43 §:n nojalla annettua kieltoa,

2) vastoin tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai

3) vastoin toimiluvan ehtoja on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta teletoinnin harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

45 §

Teletoinnista annettujen säännösten rikkominen

Joka tahallaan

1) liittää telepäätelaitteen yleiseen teleyritykseen vastoin 15 §:n 1 momentin 4 kohdan säännöstä,

2) rikkoo telepäätelaitteiden maahan-

tuontia, myyntiä ja kaupanpitoa koskevia 23 §:n säännöksiä,

3) suorittaa 12 §:n 2 momentissa tarkoitetun työn ilman säännöksessä tarkoitettua valtuutusta,

4) laiminlyö televerkon omistajalle 13 §:ssä säädetty velvollisuudet tai

5) pitää hallussaan, valmistaa, käyttää, maahantuo tai pitää kaupan suojauksen purkujärjestelmää taikka edistää sen myyntiä 25 §:n vastaisesti

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *teletoinnista annettujen säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Rangaistus 50 §:ssä säädetyn vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

46 §

Menettämisseuraamukset

Edellä 44 ja 45 §:ssä tarkoitetun rikoksen tekijälleen ja sille, jonka hyväksi hän on toiminut, tuottamaan taloudelliseen hyötyyn ja rikoksen tekemiseen käytettyyn esineeseen sovelletaan, mitä siitä rikoslaisissa säädetään. Edellä 45 §:n 1, 2 ja 5 kohdassa tarkoitetun rikoksen kohteena käytetty telelaite tai suojauksen purkujärjestelmä on julistettava menetettyksi, jolleivät asianhaarat ole erittäin lieventävät.

47 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Teleyritys, joka yhteenliittämisvelvollisuutta koskevan 10 tai 11 §:n nojalla annettujen määräysten vastaisella menettelyllä aiheuttaa toiselle teleyritykselle vahinkoa, on velvollinen korvaamaan vahingon.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös vahinkoon, jonka televerkon omistaja tai haltija aiheuttaa teleyritykselle 9 §:n vastaisella menettelyllä.

48 §

Muutoksenhaku

Ministeriön ja Telehallintokeskuksen pää-

tökseen saadaan hakea muutosta noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Ministeriö ja Telehallintokeskus voivat päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomaisen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

Ministeriön ja Telehallintokeskuksen 42 §:n nojalla antamaan uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Kunnan rakennuslautakunnan 31 §:n 2 momentin nojalla tekemään päätökseen voidaan hakea muutosta siten kuin muutoksenhausta rakennuslautakunnan päätökseen säädetään rakennuslaissa (370/1958).

11 luku

Erinäiset säännökset

49 §

Virka-apu

Telehallintokeskuksella on oikeus saada virka-apua poliisilta, tulliviranomaisilta ja rajavartiolaitokselta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöönpanemiseksi. Lisäksi tullilaitos valvoo Telehallintokeskuksen ohella telepäätelaitteiden maahantuontia koskevien säännösten ja määräysten noudattamista.

50 §

Vaitiolovelvollisuus

Telelaitoksen palveluksessa oleva tai ollut ei saa luvattomasti ilmaista, mitä hän on tehtävässään saanut tietää teletoiminnassa välitetyn tiedon sisällöstä. Vaitiolovelvollisuus koskee myös televiestinnän osapuolten henkilöllisyyttä ja tietoja, jotka mahdollistavat osapuolten tunnistamisen. Sille, joka on velvollinen maksamaan telelaskun, voidaan edellä sanotun estämättä kuitenkin antaa laskun määräytymiseen liittyvät tunnistamistiedot. Edellä tarkoitettu vaitiolovelvollisuus on myös 12 §:ssä tarkoitettulla valtuutetulla teleurakoitsijalla sekä teleurakoitsijan palveluksessa olevalla henkilöllä.

Poliisilla on 1 momentin estämättä oikeus teleliittymän haltijan suostumuksella saada:

1) rikoslain 24 luvun 3 a §:ssä tarkoitettun rikoksen selvittämiseksi tarvittavia tunnistamistietoja teleliittymään otetuista teleyhteisistä; sekä

2) matkaviestimestä lähetettyjä viestejä koskevat tunnistamistiedot siltä osin kuin se on tarpeen sellaisen rikoksen selvittämiseksi, jonka johdosta matkaviestin tai siinä käytetty liittymä on oikeudettomasti toisen hallussa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään ja mitä käyttäjä on sopinut teleyrityksen kanssa teleliittymänsä tunnistamistietojen pitämisestä salassa, teleyrityksellä on oikeus antaa hätäilmoituksen vastaanottaneelle poliisille, pelastusviranomaiselle ja muille hätäilmoituksia vastaanottaville viranomaisille tunnistamistietoja liittymästä, josta hätäilmoitus on tullut. Tunnistamistietoina voidaan antaa liittymänumeron ohella tieto liittymän asennusosoitteesta ja haltijasta sekä tieto sen tukiaseman sijainnista, jonka kautta matkaviestimellä tehty hätäilmoitus on ohjattu yleiseen televerkkoon.

Viranomaisen oikeudesta muissa tapauksissa rikoksen esitutkinnassa saada tunnistamistietoja teletoiminnassa välitetystä viestistä säädetään pakkokeinolaissa.

Joka tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan on saanut tietoonsa liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa sitä ilmaista sivulliselle eikä käyttää hyödykseen.

51 §

Toimenpiteet teletoiminnan lopettamisen johdosta

Jos teleyrityksen toimilupa peruutetaan, tai jos teleyritys muuten lopettaa toimintansa tai sen palvelutarjonta muuten lakkaa, ministeriön on päätettävä toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä teletoiminnan ylläpitämiseksi, ja siitä, mikä teleyritys on velvollinen luovuttamaan liittymän sellaisille käyttäjille, joiden palvelutarjonta on lakannut.

Televerkkoyritys ei saa sulkea toiselle teleyritykselle luovuttamaansa liittymää eikä estää kiinteän yhteyden käyttöä maksuviiästyksen tai sopimusrikkomuksen vuoksi ennen kuin aiotusta toimenpiteestä on ilmoitettu ministeriölle. Ilmoitus on tehtävä viimeistään viikkoa ennen toimenpidettä.

Jos televerkon siirtämisestä toiselle teleyritykselle ei sovita, valtioneuvosto voi päättää siirrosta korvausta vastaan. Korvauksen pe-

rusteista on voimassa, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa säädetään lunastuskorvauksesta.

52 §

Telekaapeleita vaarantava työ

Ennen telekaapeleita vaarantavaan työhön ryhtymistä työn suorittajan on vaurioiden välttämiseksi selvítettävä työalueella mahdollisesti olevien telekaapeleiden sijainti. Televerkkoyritysten tulee antaa maksutta tietoja telekaapeleiden sijainnista.

53 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

12 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

54 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1997.

Tällä lailla kumotaan 20 päivänä helmikuuta 1987 annettu teletoimintalaki (183/1987) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

55 §

Voimassa olevia toimilupia koskeva siirtymäsäännös

Teleyrityksen, jolla on voimassa oleva toimilupa ja joka haluaa jatkaa tämän lain mukaan luvan- tai ilmoituksenvaraista toimintaansa, tulee harjoitetun toiminnan laadusta riippuen tehdä 6 §:ssä tarkoitettu ilmoitus tai hakea 7 §:ssä tarkoitettua toimilupaa viimeistään asetuksella säädettyinä määräpäivinä. Määräaikaan mennessä teletoimintailmoituksen tehnyt tai toimilupaa hakenut teleyritys saa jatkaa teletoiminnan harjoittamista aikaisemman toimilupansa ehdoin ja rajoituksin, kunnes tämän lain mukainen toimilupa on myönnetty tai teletoimintailmoitus saapunut ministeriölle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja toimilupia käsiteltäessä ei sovelleta, mitä 7 §:n 2 momentissa säädetään toimilupien haettavanaolosta ilmoittamisesta siltä osin kuin on kyse toimiluvasta sellaiseen toimintaan, jota hakemuksen tehnyt teleyritys jo harjoittaa.

Jos tässä laissa tarkoitettua toimilupaa ei myönnetä, on sillä, joka tämän lain voimaan tullessa on harjoittanut teletoimintaa toimiluvan nojalla, oikeus saada valtiolta täysi korvaus vahingosta, joka aiheutuu siitä, ettei televerkkoa enää voida käyttää teletoimintaan eikä muutoinkaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla.

Liikenneministeri *Matti Aura*

N:o 397

Laki**telehallinnosta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 1997

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan telehallinnosta 10 päivänä kesäkuuta 1988 annetun lain (518/1988) 1—3 §, näistä 2 § sellaisena kuin se on osittain muutettuna 4 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1214/1992), seuraavasti:

1 §

Tele- ja radiotoiminnan teknistä valvontaa ja tarkastuksia sekä postitoiminnan valvontaa samoin kuin niihin liittyvää lupahallintoa ja muita tele-, radio- ja postitoiminnan hallintotehtäviä varten on asianomaisen ministeriön hallinnonalalla toimiva Telehallintokeskus.

2 §

Telehallintokeskuksen tehtävänä on:

1) huolehtia telemarkkinalain (396/1997), postitoimintalain (907/1993), radiolaitteista annetun lain (8/1927), radiolain (517/1988) ja kaapelilähetystoiminnasta annetun lain (307/1987) sekä niiden nojalla annettujen säännösten, määräysten ja lupaehtojen noudattamisen valvonnasta;

2) huolehtia tele- ja radiolaitteiden teknisestä tarkastustoiminnasta ja niiden käytön valvonnasta; sekä

3) hoitaa muut tehtävät, jotka sille muiden säännösten tai asianomaisen ministeriön määräysten mukaan kuuluvat.

3 §

Asianomainen ministeriö voi yksittäistapauksessa pidättää ratkaistavakseen asian, jonka ratkaiseminen on telemarkkinalaissa, radiolaitteista annetussa laissa tai radiolaissa annettu Telehallintokeskukselle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1997.

Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 1997

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Liikenneministeri *Matti Aura*

N:o 398

Suomen Pankin päätös**Suomen Pankin vuoden 1993 kahdenkymmenen markan setelin
Litt. A -mallin selitelmästä**

Annettu Helsingissä 17 päivänä huhtikuuta 1997

Eduskunnan pankkivaltuutetut ovat 16 päivänä huhtikuuta 1993 annetun rahalain (358/1993) 6 §:n 2 momentin ja Suomen Pankista 21 päivänä joulukuuta 1925 annetun lain (365/1925) 17 §:n 1 momentin 4 kohdan, sellaisena kuin se on muutettuna 16 päivänä huhtikuuta 1993 annetussa laissa (359/1993), nojalla tehneet päätöksen vuoden 1993 kahdenkymmenen markan setelin Litt. A -mallin selitelmästä, joka kuuluu seuraavasti:

**SUOMEN PANKIN VUODEN 1993
KAHDENKYMMESEN MARKAN
SETELIN LITT. A -MALLIN SELITELMÄ**

Koko: 69 mm x 142 mm.

Paperi: Yleisväritään valkoinen, kevyesti sinertäväksi sävytetty, pinnalla sinisiä tunnuskuituja. Keskiviivan oikealla puolella on pystysuorassa varmuuslanka, joka etusivulla painoitellen nousee paperin pintaan. Varmuuslangassa on optisesti muuttuva pinta, joka muodostuu kirjaimesta "F" ja taustakuvioinnista. Oikean laidan vaalealla alueella on vesileimana Väinö Linnan muotokuva.

Painatus:

Etusivu

Etusivun vasemmalla puolella on Väinö Linnan kookas muotokuva, joka on tumman sinistä kaiveruspainatusta, paitsi vasen hartia ja olkapää tumman vihreää. Kuva koostuu vaakasuorista aaltoviivoista. Setelin keskellä on valkoinen piste, josta setelin pohjapainatus säteittäin jakaantuu ohuilla valkoisilla viivoilla rajattuihin lohkoihin. Lohkojen väritykset ovat vasemmalla sinisiä ja sinivihreitä, oike-

alla sinivihreitä ja vihreitä. Vasemmassa laidassa on kapea valkoinen alue.

Muotokuvan lisäksi tumman sinistä kaiveruspainatusta ovat myös

— keskellä ylhäällä teksti "KAKSIKYMMENTÄ MARKKAA"

— vasemmalla ylhäällä setelimallin vuosiluku "1993" ja alhaalla muotokuvan oikealla puolella teksti "VÄINÖ LINNA 1920—1992".

Kaksiväristä kaiveruspainatusta on — keskellä 21 mm korkea arvomerkinä "20", joka on painettu tumman sinisellä paitsi oikeasta alareunasta vinottain tumman vihreällä; arvomerkinän nollan sisärenkaan ympärillä oleva viiva on jatkuvaa mikrotekstiä "SUOMENPANKKIFINLANDSBANK"

— keskellä alhaalla teksti "SUOMEN PANKKI", joka on painettu tumman vihreällä paitsi oikeasta reunasta tumman sinisellä

— arvomerkinän oikealla puolella pystysuora teksti "TJUGO MARK", joka on painettu reunoiltaan tumman sinisellä ja keskeltä tumman vihreällä.

Tumman vihreää kaiveruspainatusta ovat — keskellä olevat neljä rengasta setelin tunnistamista varten

— nimikirjoitukset

— vasemmassa alakulmassa, valkoisen

N:o 398

alueen alaosassa arvomerkinä ”20” ja sen yläpuolella teksti ”Litt. A”

— oikealla ylhäällä pieni teksti, joka sinitoi kiiltävän kuviopinnan sen vasemmasta alareunasta.

Pohjapainatuksen lohkot muodostuvat suorista pitkittäisistä viivoista ja suorista havu- maisista poikkiviivoista. Muotokuvan vieressä setelin keskelle muodostuva tähtimäinen kuvio kuvaa Väinö Linnan tuotannon synnyttä- nyttä ideakipinää. Tämä alue päättyy vaalean harmaaseen arvomerkinnoistä koostuvaan pystyriiviin. Sitä seuraa setelin oikean laidan vesileima- aluetta peittävä vaalean harmaa vii- voitus.

Setelin numero on painettu mustalla. Va- semmalla se on valkoisella alueella pys- tystysuorassa ja oikeassa alakulmassa, pohjaku- viosta rajatulla valkoisella alueella, vaa- kasuorassa.

Erityinen aitoustekijä: Oikeassa yläkulmas- sa on kiiltävä, optisesti muuttuva kuviopinta, joka on 18 mm leveä ja 14 mm korkea. Seteliä

käännettäessä kuviossa näkyy vaihtuen joko vasemmalle tai oikealle lentävä lintu sekä näiden välissä kuvasarja, josta hahmottuu linnun lento; taustalla välkkyvät lintuhahmoja.

Takasivu

Takasivun väri muuttuu asteittain vasem- man reunan vaalean vihreästä oikean reunan sinivihreäksi. Kuva-aiheena on Tammerkos- kea ympäröivä tehdasnäkymä. Joki virtaa reunoilla olevien tehdasrakennusten välistä. Rakennukset heijastuvat veden pyörteisiin. Alhaalla näkyy sillan koristeellinen kaide.

Yläreunassa on vaakunaleijona ja teksti ”SUOMEN PANKKI FINLANDS BANK” ja alhaalla teksti ”Kaksikymmentä markkaa Tju- go mark”, jotka kaikki on painettu tumman sinisellä. Keskellä alhaalla on 20 mm korkea, vaalea, tumman sinisellä varjostettu arvomer- kintä ”20”. Oikeassa yläkulmassa on arvo- merkintä valkoisella.

Helsingissä 17 päivänä huhtikuuta 1997

SUOMEN PANKKI

Sirkka Hämäläinen

johtokunnan puheenjohtaja

Harri Holkeri

johtokunnan jäsen

N:o 396—398, 2 arkkia

PÄÄTOIMITTAJA TIMO LEPISTÖ
OY EDITA AB, HELSINKI 1997